

Bruxelles, 26. studenoga 2018.
(OR. en)

14551/18

DEVGEN 219
GENDER 44
SUSTDEV 15
SOC 725
ONU 100
ACP 120
RELEX 990
COHAFA 104
COHOM 150

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 26. studenoga 2018.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 14027/18

Predmet: Provedba akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2017.: jačanje rodne ravnopravnosti i položaja žena u vanjskom djelovanju EU-a – zaključci Vijeća (26. studenoga 2018.)

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o provedbi Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2017.: jačanje rodne ravnopravnosti i položaja žena u vanjskom djelovanju EU-a, kako ih je Vijeće usvojilo na 3654. sastanku održanome 26. studenoga 2018.

Zaključci Vijeća o provedbi Akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost II u 2017.: jačanje rodne ravnopravnosti i položaja žena u vanjskom djelovanju EU-a

1. Globalno je postignut znatan napredak prema postizanju rodne ravnopravnosti, potpunom ostvarivanju svih ljudskih prava žena i djevojčica te jačanju njihova položaja. Ipak, postignuća su i dalje nejednaka među regijama i unutar zemalja. U mnogim dijelovima svijeta žene i djevojčice još se sustavno zapostavlja i diskriminira. Razina političkog sudjelovanja žena i dalje je niska u mnogim zemljama. Uporna i u mnogim slučajevima nezabilježena kršenja i povrede ljudskih prava žena i djevojčica događaju se svakodnevno.
2. U gotovo svim zemljama žene još nisu ravnopravne muškarcima u pogledu dohotka, kvalitetnog obrazovanja, strukovnog osposobljavanja i pristupa zdravstvu i tehnologiji. Žene često nemaju isti pristup proizvodnim resursima poput zemljišta ili kontrolu nad tim resursima. Žene i djevojčice i dalje nerazmjerno snose teret neplaćenog rada u pružanju skrbi. Zbog nedostatka vode, odvodnje i higijene ženama i djevojčicama nerazmjerno je teže živjeti sigurno, produktivno i zdravo. Rodno uvjetovanim nejednakostima uzrokuje se to da su žene i djevojčice nerazmjerno pogođene siromaštvom, sprečava se njihovo ostvarivanje svih ljudskih prava i uskraćuju im se mogućnosti za dobrobit.
3. Sukobi, utjecaj klimatskih promjena, prirodne katastrofe i prisilno raseljavanje doprinose pogoršanju stanja. Seksualno i rodno uvjetovano nasilje upotrebljavaju se u političke, gospodarske i vojne svrhe. U tom kontekstu Vijeće snažno pozdravlja dodjelu Nobelove nagrade za mir za 2018. onima koji rade na okončanju korištenja seksualnim nasiljem kao oružjem rata i oružanog sukoba. Ženama i djevojčicama se trguje, pretvara ih se u roblje i čak prodaje kao robu. Štetne prakse poput genitalnog sakaćenja žena kao i dječjeg, ranog i prisilnog braka i dalje su prisutne te predstavljaju ozbiljno kršenje ljudskih prava.

4. S obzirom na to i u skladu s pravnom stečevinom EU-a Vijeće ponovno potvrđuje predanost EU-a i država članica promicanju potpunog ostvarivanja svih ljudskih prava za žene i djevojčice, rodnoj ravnopravnosti i jačanju položaja žena i djevojčica kao prioritetu u svim područjima djelovanja. Promicanje, zaštita i ostvarivanje ljudskih prava za žene i djevojčice, rodna ravnopravnost i jačanje položaja žena i djevojčica opći su prioriteti i ciljevi EU-a. Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost ključan je alat kojim se doprinosi postizanju tih ciljeva. Još je potrebno savladati niz prepreka. Ne samo da se mora ubrzati napredak, već je dosadašnja postignuća potrebo očuvati i zaštititi od svih pogoršanja i napada.
5. Vijeće podsjeća na predanost EU-a i njegovih država članica ostvarenju 17 ciljeva održivog razvoja do 2030. i ponovno potvrđuje da su rodna ravnopravnost i potpuno ostvarivanje svih ljudskih prava za žene i djevojčice te jačanje njihova položaja u središtu Programa održivog razvoja do 2030., i kao samostalan cilj i kao međusektorski prioritet u skladu s načelom „nitko ne smije biti zapostavljen”. U tom kontekstu Vijeće pozdravlja napredak ostvaren u 2017., posebno u pogledu 5. cilja održivog razvoja o rodnoj ravnopravnosti i jačanju položaja svih žena i djevojčica, 1. cilja održivog razvoja o iskorjenjivanju siromaštva, 8. cilja održivog razvoja o dostojanstvenom radu i gospodarskom rastu i 16. cilja održivog razvoja o miru, pravdi i snažnijim institucijama. Akcijskim planom EU-a za rodnu ravnopravnost doprinosi se provedbi Europskog konsenzusa o razvoju kako dijelu sveobuhvatnog odgovora EU-a na Program održivog razvoja do 2030. u svim područjima vanjskog djelovanja.
6. Vijeće podsjeća na svoje zaključke od 26. svibnja 2015. o rodu i razvoju, zaključke od 26. listopada 2015. o Akcijskom planu za rodnu ravnopravnost 2016. – 2020.¹ (GAP II) te zaključke od 11. prosinca 2017. o godišnjem izvješću za 2016. o provedbi Akcijskog plana EU-a za ravnopravnost spolova II i ponovno ističe važnost osiguravanja njegove strateške i učinkovite provedbe, kao i praćenja, vrednovanja, izvješćivanja o njemu te daljnjeg djelovanja u odnosu na njega u svim vanjskim odnosima EU-a.

¹ 13201/15.

7. Vijeće pozdravlja napredak ostvaren u provedbi GAP-a II kako je predstavljen u drugom godišnjem izvješću o provedbi² i prepoznaje napredak ostvaren u pogledu svih ciljeva u području promjene institucijske kulture, kao što su predanije političko i upravljačko vodstvo, pojačana upotreba unutarnjeg i vanjskog stručnog znanja o rodnim pitanjima i rodnih analiza, veće uključivanje rodnih pitanja, posebno u pogledu proračunskih postupaka, u sve postojeće i nove inicijative te povećanje namjenskih sredstava. Napredak provedbe ciljeva u području promjene institucijske kulture trebalo bi stalno jačati i izvješćivati o njemu.
8. Vijeće sa zadovoljstvom primjećuje regionalnu dimenziju izvješćivanja kojom će se olakšati procjena regionalnog napretka u vezi s provedbom te utvrđivanje dobrih praksi i potreba za poboljšanjem. Također toplo pozdravlja širenje opsega izvješća koje prvi put obuhvaća informacije iz područja kao što su istraživanje i inovacije, trgovina i međunarodna mobilnost to potiče Komisiju da nastavi s tim naporima. Osim toga, Vijeće pozdravlja posvećivanje veće pozornosti određenim temama o kojima se izvješćuje, kao što su suzbijanje trgovanja ljudima, političko sudjelovanje žena, njihov pristup financijskim uslugama te ekonomsko osnaživanje žena i djevojčica.
9. Iako prepoznaje pozitivan trend, Vijeće ponovno potvrđuje da Komisija, Visoki predstavnik i države članice moraju znatno povećati napore za postizanje pet minimalnih standarda uspješnosti³ navedenih u GAP-u II kao početna točka rodno osjetljivog i transformativnog pristupa u svim vanjskim djelovanjima i međunarodnoj suradnji EU-a. Ispunjavanje tih pet standarda ključni je uvjet za postizanje cilja od 85 %⁴ utvrđenog u GAP-u II, među ostalim za države članice.

² 13188/18 + ADD1+2 – SWD(2018) 451 final.

³ Minimalni standardi uspješnosti jesu: (1) označivač rodne ravnopravnosti OECD/DAC-a 0 (označivač kojim se projekte ocjenjuje na temelju važnosti njihove rodne dimenzije) uvijek je opravdan; (2) rodna analiza provodi se za sve prioritetne sektore; (3) podaci razvrstani prema spolu upotrebljavaju se tijekom cijelog projekta te programskog ciklusa i programiranja; (4) stručno znanje o rodnim pitanjima dostupno je i pravodobno se upotrebljava u programskom ciklusu i programiranju; (5) ciljevi GAP-a II odabiru se kako bi se o njima izvješćivalo.

⁴ Uključivanje rodnih pitanja u 85 % svih novih inicijativa EU-a do 2020.

10. EU ostaje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava, potpunoj i učinkovitoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje, Programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju te ishoda konferencija posvećenih njihovu preispitivanju, te u tom kontekstu ostaje predan spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima. S obzirom na to EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanima s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, cjenovno pristupačnim i sveobuhvatnim informacijama o spolnom i reproduktivnom zdravlju i obrazovanju o njemu, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi. Vijeće pozdravlja detaljno izvješćivanje o aktivnostima EU-a u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kako je navedeno u novom Europskom konsenzusu o razvoju, te naglašava potrebu za poboljšanjem globalne metodologije izvješćivanja. Nadalje, Vijeće ističe važnost nastavka mobiliziranja dodatnih sredstava i pružanja potpore dionicima u tom području.
11. Nadalje, Vijeće poziva sve aktere iz EU-a, uključujući države članice, da ostanu predani sprečavanju, suzbijanju i kaznenom progonu svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, što uključuje nasilje u partnerskim odnosima, štetne prakse kao što su genitalno sakaćenje žena te dječji, rani i prisilni brak, kao i seksualno i rodno uvjetovano nasilje povezano sa sukobima, spolno uznemiravanje i zlostavljanje te nasilje i zlostavljanje na internetu. U tom kontekstu Vijeće naglašava potrebu za pružanjem pomoći žrtvama i podsjeća na obvezu EU-a za sprečavanje, suzbijanje i kazneni progon svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, među ostalim prema muškarcima i dječacima, bez diskriminacije na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta osobe koja je preživjela to nasilje. Seksualno i rodno uvjetovano nasilje i uzrok su i rezultat rodne neravnopravnosti. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti ženama i djevojčicama koje se suočavaju s višestrukim i višedimenzionalnim oblicima diskriminacije, uključujući migrante, izbjeglice te žene i djevojčice s invaliditetom.

12. Vijeće pozdravlja obnovljenu priliku koja se pruža provedbom GAP-a II za pojačanu suradnju službi Komisije, ESVD-a i država članica, čime se pokazuje napredak prema poboljšanoj usklađenosti i strateškoj koordinaciji među akterima EU-a u partnerskim zemljama, među ostalim s pomoću unaprijeđenih političkih dijaloga i dijaloga o ljudskim pravima. Ključno je zadržati takvu usklađenost i koordinaciju u međunarodnim raspravama i forumima, posebno u Vijeću UN-a za ljudska prava, Trećem odboru Opće skupštine UN-a i Komisiji UN-a za položaj žena, na otvorenoj raspravi Vijeća sigurnosti o ženama, miru i sigurnosti te u okviru političkih dijaloga i dijaloga o ljudskim pravima s partnerskim zemljama.
13. Vijeće ponovno potvrđuje snažnu predanost i potporu EU-a učinkovitom multilateralizmu i globalnom poretku utemeljenom na pravilima, kao što je vidljivo na primjer iz partnerstva pokrenutog s inicijativom *Spotlight*, inicijativom EU-a i UN-a za globalno iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama. Nadalje, Vijeće pozdravlja vodeću ulogu koju EU i njegove države članice imaju u podupiranju međunarodnih inicijativa za poticanje ostvarivanja svih ljudskih prava za žene i djevojčice, rodne ravnopravnosti i jačanja položaja žena i djevojčica, te poziva na nastavak suradnje i strateških partnerstava s UN-om, drugim multilateralnim organizacijama i civilnim društvom kao ključnim partnerima EU-a u tom pogledu. Vijeće ponavlja snažnu predanost EU-a potpunoj provedbi Rezolucije VSUN-a 1325 i rezolucija koje se na nju nadovezuju. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost povećanju sudjelovanja žena u sprečavanju i rješavanju sukoba, u mirovnim pregovorima, posredovanju i izgradnji mira, posebno promicanjem vodstva žena i podupiranjem uloge civilnoga društva i organizacija žena na lokalnoj razini. Vijeće upućuje na sinergije sa strateškim pristupom EU-a ženama, miru i sigurnosti te ističe te sinergije.

14. Vijeće pozdravlja istaknutiju integraciju rodne ravnopravnosti u politička stajališta i dijaloge EU-a s partnerskim zemljama te poziva na redovito uključivanje rodne dimenzije u djelovanja i sve dijaloge o politikama i političke dijaloge o drugim važnim sektorima, kao što su zapošljavanje, trgovina, upravljanje javnim financijama, reforma javne uprave, promet, energetika, poljoprivreda, okoliš, obrazovanje, zdravstvo, infrastruktura te informacijska i komunikacijska tehnologija.
15. Vijeće ističe važnost snažne suradnje s civilnim društvom u provedbi GAP-a II te općenitije u postizanju ciljeva održivog razvoja. U tom pogledu Vijeće poziva službe Komisije i ESVD da nastave i ojačaju svoju suradnju i savjetovanje s organizacijama civilnog društva koje rade na rodnoj ravnopravnosti i jačanju položaja žena i djevojčica. To bi se trebalo provoditi na svim razinama provedbe GAP-a II, među ostalim u rodnoj analizi, te tijekom cijelih ciklusa izrade programa i ciklusa politika. U obzir bi primjereno trebalo uzeti potrebu za povećanom sigurnošću i zaštitom organizacija žena i braniteljica ljudskih prava.
16. Istodobno, Vijeće ponovno ističe potrebu uključivanja muškaraca i dječaka u uklanjanje rodne neravnopravnosti, podizanja svijesti o učinku rodne neravnopravnosti i promicanja njihove aktivne i smislene uloge u pružanju potpore promjeni ponašanja, rješavanju problema diskriminatornih društvenih normi i suzbijanju rodni stereotipa.
17. Vijeće poziva službe Komisije, ESVD i države članice da se sustavno koriste rodnom analizom, uključivanjem rodni pitanja, podacima razvrstanim prema spolu i rodno osjetljivim pokazateljima u postupcima utvrđivanja, planiranja, provedbe, praćenja i evaluacije u svim vanjskim djelovanjima EU-a. To je preduvjet za ostvarenje pristupa kojim bi se preispitalo tradicionalno poimanje roda u vanjskom djelovanju i međunarodnoj suradnji EU-a. Trebalo bi razmotriti osiguravanje i financijske i tehničke potpore partnerskim zemljama za sastavljanje i upotrebu rodne statistike.

18. Imajući na umu cilj izvješća o GAP II o godišnjem praćenju toga kako svi akteri EU-a provode Akcijski plan za rodnu ravnopravnost, Vijeće pozdravlja namjeru službi Komisije i ESVD-a da u sljedeću fazu izvješćivanja uključe kvalitativne podatke. Ta analiza mogla bi biti prvi korak prema konačnoj evaluaciji provedbe GAP-a II koja se zahtijeva samim GAP-om II i koja će biti temelj za nastavak GAP-a II. Konačna evaluacija, uključujući preporuke iz nje, trebala bi obuhvaćati odabran broj ciljeva utvrđenih u GAP-u II, posebno one povezane s promjenom institucijske kulture i ekonomskim osnaživanjem žena. U toj evaluaciji trebalo bi analizirati i doprinos GAP-a II ostvarenju 5. cilja održivog razvoja i Programa održivog razvoja do 2030. Nadalje, Vijeće potiče službe Komisije i ESVD da nastave istraživati pojednostavnjeni mehanizam izvješćivanja i upitnike prilagođene korisnicima te promicati komunikaciju i razmjenu mišljenja o tome.
-